

Zlatni presek i ja

Biti profesor...

Znam mnoge ljude koji će reći da nema lepšeg i lakšeg zanimanja od tog! I da odmah na početku ne bude zabune; ja se u potpunosti slažem sa tom konstatacijom, samo što ja na te dve reči gledam sa malo drugačijeg ugla... Naime, većina tih ljudi na bavljenje ovom profesijom gleda nedovoljno upućeno, ograničeno; njima se iza reči "lepše" i "lakše" kriju sve one činjenice kao sto su najmanje radnih sati, pa sve te silne ekskurzije, raspusti, seminari...

A ja?! Pa ja u glavi imam malo drugačiju viziju tog poziva. Ja tu lepotu i lakoću posmatram kroz činjenicu da ću sutra biti okružena omladinom, raditi sa omladinom, imati tu čast i privilegiju da provodim nekoliko dragocenih sati dnevno u njihovom društvu, truditi se da im prenesem svoje iskustvo, možda ih izvesti i na pravi put...?!

Sa druge strane, znam i mnoge ljude koji će, ako uz zvanje profesora dodam "malu" ali neizostavnu činjenicu, matematika, zavrteti glavom, setiti se svih muka koje su sa njom imali, i odmah dodati nešto u stilu "Zašto baš matematika?... Pa to je tako teško..." Dobro, složiću se i sa ovom konstatacijom, ali sa osmehom na licu... jer do svih pravih stvari se dolazi na teži način, možda i nekim vidom borbe, a matematika... pa ona je sigurno jedna od njih. Samo treba imati dovoljno ljubavi i volje, i uspećeš u svojoj misiji! A moja je da sutra u učionici punoj đaka uspem u tome da održim njihovu pažnju, da ih na neki način zainteresujem za "moj" predmet, da ih animiram, i naravno da u njima probudim ljubav prema matematici.

A odakle u meni sva ta ljubav uopšte?! Pa javila se rano, na početku osnovne škole... a učvrtila kasnije u srednjoj školi, "otkrićem" zlatnog preseka! I naravno mnogi će se pitati šta je zlatni presek ustvari? Prvi odgovor koji mi pada na pamet je lične prirode i glasi da je zlatni presek bio i ostao spona između mene same, matematike, prirode, umetnosti... "Otkrila" sam ga u trenucima kada je ljubav prema matematici već postojala, doduše nedovoljno učvršćena, pomogao mi je da ona opstane, zahvaljujući njemu sam proširila svoje vidike... Bio je on jednostavno moj ključ za otkrivanje veze između matematike i svega što me okružuje.

A kakva to tajna čuči u zlatnom preseku kada je on uspevao i uspeva da pobuđuje interesovanje mnogih naučnika, muzičara, umetnika, filozofa... počev od Pitagore i Euklida u Antičkoj Grčkoj, preko italijanskog matematičara Leonarda od Pize, i renesansnog astronoma Keplera, pa sve do brojnih intelektualaca današnjice... I svi su oni provodili beskrajne sate nad ovom naizgled jednostavnom proporcijom!

Euklid je prvi definisao ovaj pojam u svojoj knjizi "Elementi": Za pravu kažemo da je podeljena u zlatnoj proporciji, kada se cela linija odnosi prema većem delu, kao veći prema manjem.

Kepler će zlatni presek nazvati jednim od dva bisera geometrije (drugi je Pitagorina teorema). Kao i mnogi njegovi predhodnici, Kepler je u njemu video ključ kosmičke harmonije.

Zato i ne trebe da čudi što zlatni presek nalazimo u proporcijama Kepsove piramide, ili kasnije na fasadi Partenona, i zašto su brojne geometrijske figure koje proizilaze iz zlatnog preseka kao što su pentagram, dekagon... korišćene često u arhitekturi i umetnosti.

Da li je to zbog činjenice da je njegova proporcija tako prijatna za ljudsko oko, ili zbog njegove dinamičnosti i činjenice da se tu više ne radi o segmentima koji se ponavljaju, već su to odnosi među tim segmentima... tek zlatni presek je okarakterisan i potvrđuje se kao najjednostavniji mogući odnos između delova i celine. A verovatno je to razlog što ga i mnogi umovi ocenjuju kao najsavršeniji, a time i najlepši.

Već kod Platona bilo je nemoguće kombinovati dve stvari bez treće: potrebna im je veza koja će ih ujediniti. "A nema bolje veze od one koja sa onim što spaja čini celinu."

Klod Debisi, La Korbzije, Da Vinči... svi su oni koristili zlatni presek, 1.618039887... Zanimljivo je da su kompjuteri korisćeni za izračunavanje decimalnog dela ovog broja; stigli su do 10 miliona decimala i tu "odustali", ali je pri tom ustanovljeno da se nijedan deo decimala nikada ne ponavlja u ovom broju. A kakvo je to savršenstvo govori i činjenica da se približna vrednost njegovog kvadrata može dobiti dodavanjem jedinice, recipročna oduzimanjem iste...

I tako je zlatni presek postao moja "veza", moja zvezda vodilja koja me je na neki nači održala u matematici...

A sta će biti moj budući zadatak?! Usmeriti na pravi naćin ućenike, podstaknuti ih da i oni nađu svoju zvezdu vodilju, pokazati im da je matematika nešto što zaista vredi, da je ona mnogo više od pukih brojeva, raćunanja... da je ona neophodna, nužna, životna!

Jer ućeći ih matematici, mi ih ustvari ućimo kako da žive, zar ne?!